

Stemvoering

De essentie

Doel van de klassieke stemvoering is de middenstemmen zo weinig mogelijk te laten bewegen, zo volledig mogelijke akkoorden te krijgen, leidtonen zoveel mogelijk te laten oplossen, en octaaf- en kwintparallellen te vermijden. Daardoor wordt het rijk, zuiver en uitvoerbaar.

Omkeringen

Drieklanken: grondligging; 6 (3 in bas); 6/4 (5 in bas)

Vierklanken: grondligging; kwint-sext-ligging (6/5, dus tert in bas); terts-kwart (4/3, dus kwint in bas); sekundeligging (2, dus septiem in bas).

Bewegingssoorten

Gelijke beweging, *parallele* beweging (intervallen blijven gelijk), *tegenbeweging*, *zijdelingse* beweging. Tegenbeweging voorkomt parallellen, is zeer sterk.

Parallellen

Reine kwint- en octaafparallellen zijn vooral storend in eenvoudige samenklanken. Door de versmelting gaat de individualiteit van de stemmen verloren.

Storend: Een reine kwint tussen twee stemmen die in gelijke beweging bereikt wordt.

Verdubbelingen

Alleen de grondtoon, en eventueel de kwint in een akkoord in 6-ligging.

In een $I^6_4 - V$ -constructie is I^6_4 een voorhouding van V , en geen Tonica.

In dat geval verdubbel je de kwint van I^6_4 (= de grondtoon van V).

Leidtoon

Moet in principe stijgend oplossen.

Afpringen mag alleen als een bovenliggende stem diens doeltoon bereikt.

Septiem

Moet dalend oplossen.

Kwint

Verplicht in slotakkoorden. In septiemakkoorden is de kwint niet verplicht.

Een akkoord zonder kwint noemen we *onvolledig*.

(Tussen)dominanten

De septiem is in (tussen-)dominantakkoorden niet verplicht!

Wetmatigheden

Als je de regels goed toepast ontstaat er vaak een afwisseling van volledige en onvolledige akkoorden.

Voiceleading

The essence

The goal of classical voice leading is minimal motion of the middle voices, to create complete chords as much as possible, resolve leading tones, and avoid parallel fifths and octaves. This results in a rich and powerful sound, good intonation and playability.

Inversions

Triads: root position, 6 (third in bass); 6/4 (fifth in bass).

Seventh chords: root position; fifth-sixth position (6/5, so third in bass); third-fourth position (4/3, so fifth in bass); and second position (2, so seventh in bass).

Motion types

Equal motion, *parallel* motion (intervals stay the same), *counter* motion, *oblique* motion. Counter motion prevents parallels, is extremely powerful.

Parallels

Parallel perfect fifths and octaves are undesirable in simple harmonic fabrics. They blend so well that the individuality of the voices is lost. Also disturbing: a perfect fifth between two voices reached in equal motion.

Doubling

You can double the root, or the fifth of a triad in 6-position.

In a $I^{6_4} - V$ construction is I^{6_4} a suspension of V, so it's not a Tonic.

In that case you must double the 5th of I^{6_4} (= the root of V)

Leading tone

Must resolve upward.

Exception: the leading tone may fall if a higher voice reaches its target note.

Seventh

Must resolve downward.

Fifth

Obigatory in final chords. In seventh chords the 5th is not required.

A chord without a 5th is called *incomplete*.

(Secondary) dominants

The seventh of a (secondary) dominant is optional, the chord can do without!

Experience fact

If you apply the rules properly, incomplete and complete chords often alternate.

Classical voice leading exercises

1 I VI IV II V V7 I

4/4

2 I IV IVmd I

4/4

3 I VI IV II I6/4 V I

4/4

4 I IV VV V I IV6/4 I

4/4

5 I V6/4 I6 IV I6/4 V7 I

4/4

6 I III VI VV II^m7 V7 I

7 I VII VI IV VII7 VII/I I

8 I I2 V7/V II^m7 V7 I

9 I V6 VI V IV V7 I

10 I VI II V7 VI V7 I

11 I VIm7 SubV/V V7 IV V7 I

12 ø V/VI VIm7 V/V IIm7 V7 I

13 I 16 IV VI 16/4 V I

14 I V/VI V/V V7sus V7 I

15 I V IV I IV V I

16 I IV V/III III II V I

17 I V6/4 I6 IV I6/4 V7 I

18 I II III IV V7 IV I

19 I V6 VII IV6 VI V I

20 I I6 IV VII/V I6/4 V7 I